

Klage over brudd på regelverket om offentlige anskaffelser

Klagen skal sendes pr. e-post til post@kofa.no . Vi ønsker ikke lenger å motta papirversjoner pr. post. Du vil motta en bekreftelse fra oss når klagen er mottatt og registrert.	
Klager	
Navn på virksomheten Aksjonen Vern-Geitmyra – La skolehagen leve (Vern-Geitmyra- aksjonen)	Kontaktperson Signe Kalsnes
Organisasjonsnummer	
Postadresse c/o Signe Kalsnes Stockfletthsgate 50, 0461 Oslo	Telefonnummer 9168 4546
	E-postadresse signe.kalsnes@nmh.no
Kontaktinformasjon for eventuell prosessfullmektig	
Innklaget	
Navn på virksomheten Byrådsavdeling for miljø og samferdsel, Oslo kommune og Bymiljøetaten (underliggende etat), Oslo kommune	Kontaktperson Byråd for miljø og samferdsel: Arild Hermstad og Bymiljøetaten v/ etatsdirektør Gerd Robsahm Kjørven
Organisasjonsnummer	
Postadresse Byråd for miljø og samferdsel Rådhuset, Rådhusplassen 1, 0037 OSLO Bymiljøetaten Postboks 636 Løren, 0507 OSLO postmottak@bym.oslo.kommune.no	Telefonnummer Telefon Rådhuset: 21 80 21 80 Tlf. byrådets forværelse: 971 55 587 / 23 46 16 22 Telefon Bymiljøetaten: 23 48 20 30
	E-postadresse Byråd for miljø og samferdsel: postmottak@byr.oslo.kommune.no Bymiljøetaten: postmottak@bym.oslo.kommune.no
Kontaktinformasjon for eventuell prosessfullmektig	
Om anskaffelsen	

<p>Kort om anskaffelsen</p> <p>Saken gjelder utlysning og gjennomføring av konseptkonkurranse i Geitmyra kommunale skolehage, Oslo. Referansenummer: 64-BYM-2019.</p> <p><u>Kunngjøringsdato:</u> 7.5.2019 i Doffin: https://www.doffin.no/nn/Notice/Details/2019-347724.</p> <p>Offentlig utlysning gjennom epostinvitasjon fra Bymiljøetaten til aktuelle søkere 5.6.2019 med søknadsfrist 1.8.2019 (vedlegg 1).</p> <p><u>Anskaffelsens anslåtte verdi:</u> Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har i orientering til Bystyrets organer datert 28.05.2019, anslått at verdien for Geitmyra matkultursenter av å drifte «besøksdrivhuset» (som anskaffelsen gjelder) vil overstige 100 000 kr. (vedlegg 7-notat til Bystyrets organer). Den private stiftelsen Geitmyra Matkultursenter med sin stifter Andreas Viestad, var eneste søker til, og vinner av konseptkonkurransen. Viestad har siden 2016 vært i dialog med kommunen om å få etablere Matkultursenterets «besøksdrivhus» /undervisningsbygg (ifølge dem selv 2 innendørs klasserom) på kommunens grunn inne i Geitmyra skolehage. Det må antas at anskaffelsens verdi vil være mye høyere enn 100 000 kr. i og med at den inngåtte avtalen dels baserer seg på salg av tjenester, bl.a. til Oslo kommune v/Utdanningsetaten (se nærmere orientering nedenfor).</p> <p><u>Anskaffelsen gjelder:</u> Etablering av «besøksdrivhus» / undervisningsbygg i Geitmyra skolehage</p>	<p><i>Angi eventuell kunngjøringsdato, anskaffelsens anslåtte verdi og hva anskaffelsen gjelder.</i></p>
<p>Navn på valgt leverandør</p> <p>Stiftelsen <i>Geitmyra matkultursenter for barn</i></p>	
<p>Navn på øvrige leverandører som deltok i konkurransen</p> <p>Ingen øvrige deltakere.</p>	
<p>Eventuell dato for kontraktsignering med valgte leverandør</p> <p>8.1.2020</p>	

<p>Hva har du gjort før du fremmer denne klagen til KOFA?</p> <p>Vi har klaget skriftlig til oppdragsgiver (både Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og Bymiljøetaten) – både før og etter utlysningen av konseptkonkurransen, og underveis i prosessen og i slutfasen med å kåre en vinner.</p> <p>Vi har også vært i møter med Byrådsavdelingen og med Bymiljøetaten der vi har gjort rede for hvorfor vi mener saken er et brudd på regelverket. Etter at utlysningen fant sted har vi også deltatt på en befarings på området (Geitmyra skolehage) med miljøbyråd Arild Hermstad.</p> <p>Vi har i tillegg informert innklagede om at kriteriene og rammene for konkurransen virket ekskluderende på mange av de aktørene kommunen i konkurransegrunnlaget hevdet å invitere inn i konkurransen, og om at vi derfor anså det som lite sannsynlig at det ville komme andre søknader enn fra Geitmyra Matkultursenter.</p> <p>Siden svært mange av dokumentene i saken har vært unntatt offentlighet, har vi krevd innsyn i dokumentene, og i et par tilfeller har vi klaget avslag på innsyn videre til Fylkesmannen.</p> <p>Det er i tillegg sendt en varslings sak til Oslo kommune.</p> <p>Varslingsrådets behandling av klagesaken («bukken som passer havresekken») resulterte i at det ble sendt inn en klage til Sivilombudsmannen, men ombudsmannen vil ikke behandle klagen før saken er behandlet av KOFA.</p>	<p><i>Klage til oppdragsgiver, innsynsbejæring og lignende.</i></p>
<p>Hva klager du på?</p>	
<p>Anførsler</p> <p>”Regelverket”</p> <p>Klager anfører at innklagede (Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og Bymiljøetaten) har brutt regelverket ved å lage en konseptkonkurranse som var skreddersydd for at en bestemt aktør – Geitmyra Matkultursenter for barn (heretter Matkultursenteret) – skulle vinne.</p> <p>Det kom inn én søknad til konkurransen (fra Geitmyra Matkultursenter) (vedlegg 3) og Bymiljøetaten har nå inngått avtale med Matkultursenteret om oppføring av et besøksdrivhus /undervisningsbygg i Geitmyra kommunale skolehage (vedlegg 4).</p> <p>Konkurranskriteriene (vedlegg 2) vektlegger</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiviteter som har en sosial og inkluderende profil og som henvender seg spesielt mot barn og unge - konseptet bør knyttes opp mot urbant landbruk og / eller bærekraftig matproduksjon og det er ønskelig med helårsdrift eller konsepter som bidrar til å øke bruken av området på vinterstid. - Det er ønskelig med f.eks. kurs, allmenne publikumsarrangementer og evt. enklere servering. - Konseptet bør tilrettelegge for aktiviteter som for eksempel: 	<p><i>Her må du fremsette konkrete anførsler om brudd på anskaffelsesregelverket, dvs. i klare påstander få frem hvilken regel du mener innklagede har brutt ved hvilken faktisk handling eller unnlatelse.</i></p> <p><i>En anførsel ser typisk slik ut:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Klager anfører at innklagede har brutt forskriften § 11-11 (1) bokstav e ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud som inneholdt et avvik fra kravspesifikasjonens krav til at det skulle tilbys arkivbokser som var 9 cm brede.</i> <p><i>Hvis du ikke vet hvilken konkret regel innklagede har brutt, holder det at du kun skriver "regelverket", før du angir hvilken</i></p>

- undervisning og formidling
- aktiviteter for ulike grupper (som barnehager, aktivitetsskoler, sommerskole og tilsvarende)
- kurs i formidling av urbant landbruk
- arbeidstrening, rehabilitering og lignende
- generasjonsmøter

Kriteriene samsvarer i stor grad med Matkultursenterets egen virksomhet:

helårsdrift, matlaging, kurs, allmenne publikumsarrangementer, undervisning og formidling, aktiviteter for ulike grupper som barnehager, aktivitetsskoler-AKS, sommerskole, arbeidstrening/ hospitanter, generasjonsmøter

(https://static1.squarespace.com/static/58ecab08f5e2312e1ce64724/t/5cd93c2aeb393159baa2914b/1557740610754/%C3%85rsrapport_regnskap_2018_Geitmyra.pdf).

Kriteriene samsvarer i mindre grad med kommunens egen definisjon av urbant landbruk,

til tross for at innklagede begrunner konkurransen med ønsket om å styrke urbant landbruk (vedlegg 2). Forskrift om tildeling av tilskudd til urbant landbruk, Oslo kommune definerer urbant landbruk som «biologisk produksjon av mat og nytteprodukter i urbane omgivelser, inkludert dyrking av planter, husdyrhold, akvakultur og birøkt»

(<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2017-03-29-463>).

Vern-Geitmyra- aksjonen vil hevde at det er vanskelig å forsvare hvordan urbant landbruk - matproduksjon i urbane omgivelser - skal kunne skje i et besøksdrivhus/undervisningsbygg.

Kriteriene og rammene / den korte søknadsfristen / tidspunktet for konkurransen

åpner i liten grad for at de grupperingene som kommunen i konkurransegrunnlaget henvender seg til og ønsker samarbeid med om utvikling av urbant landbruk - *frivilligheten og/eller organisasjoner innenfor urbant landbruk* – kan klare å oppfylle de forutsetningene som skal til for å kunne levere en søknad. Eksempelvis vil undervisning /formidling rettet mot barnehager, aktivitetsskoler eller sommerskole *både* måtte foregå på dagtid og kreve avtaler med kommunen eller private barnehager. Aktiviteter rettet mot arbeidstrening og rehabilitering er heller ikke noe som frivillige urbane dyrkere (som for det meste er vanlige arbeidstakere) har mulighet til å påta seg. Kriteriene rettes seg mao. i stor grad mot profesjonelle aktører.

Det er nødvendig å opplyse om at konseptkonkurransen er siste «kapittel» i en sak som har pågått siden 2016, der Matkultursenteret har søkt kommunen om å få etablere sitt besøksdrivhus/undervisningsbygg *inne i* Geitmyra kommunale skolehage, og der det har vært gjort ulike forsøk på å få dette til (vedlegg 10).

Konseptkonkurransen ble annonsert like etter at Matkultursenteret fikk nei på denne søknaden, med den begrunnelsen at en slik etablering ville være brudd på anskaffelsesregelverket.

handling/unnløstelse du mener er brudd på regelverket.

Dette kan du typisk gjøre slik:

- *Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved ikke å opplyse på en klar og tilgjengelig måte at det kun var arkitekten, og ikke de øvrige i prosjekteringsgruppen, som var omfattet av kvalifikasjonskravet til tidligere erfaring.*

Ved utformingen av anførselene må du ta med presise henvisninger til hvor i den vedlagte dokumentasjonen de relevante opplysningene finnes.

Klager anfører at innklagede - for å omgå dette regelverket - derfor laget en konseptkonkurrans som var rigget for at Matkultursenteret skulle vinne.

Det er mye som tyder på at ideen om en konseptkonkurrans som "løsning" på saken om besøksdrivhuset /undervisningsbygget ble foreslått av Matkultursenteret selv. I en tidligere fase foreslo Matkultursenteret nettopp dette i et møte med Bymiljøetaten, og de foreslo også sentrale kriterier for en slik konkurrans som var i tråd med deres egen virksomhet og med tildelingen av midlene fra Sparebankstiftelsen (vedlegg 5, dok.1; se også vedlegg 7.4).

Det kan på denne bakgrunn stilles spørsmål ved om Matkultursenteret har vært involvert i utformingen av konseptkonkurransen på måter som ifølge *Veileder til reglene om offentlige anskaffelser* burde føre til at denne aktøren burde avvises fra konkurransen

(<https://www.regjeringen.no/contentassets/df547bb0f73d43d9b90756002473f680/no/pdfs/veileder-offentligeanskaffelser.pdf>).

Det er to sentrale dokumenter i saken vi ikke har fått innsyn i. Det første er et brev fra Kommuneadvokaten til innklagede (saksnummer 201601002-094) med tittel «Overordnet vurdering av handlingsalternativer - drivhus på Geitmyra skolehage». Det andre dokumentet er et referat fra møte mellom Byrådsavdeling for miljø og samferdsel og Geitmyra Matkultursenter 12.4.2019, der temaet var avslag på søknad om etablering av besøksdrivhuset, og der Andreas Viestad og daglig leder av Matkultursenteret samme dag skriver på Matkultursenterets Facebook-side at de har levert 3 nye løsninger til hvordan kommunen kan realisere drivhusprosjektet (vedlegg 7.4). I samme FB-tråd kommenterer forøvrig Erik Schreiner Evans, en lokal MDG-politiker, saken: «Det står heller ikke på viljen. Her er det ei juridisk floke som MDG faktisk jobber med å løysa. (...) Om eit par veker tipper eg du vil kunne sjå ein viss framgang i saka om du følger med.» (vedlegg 7.4).

Møterefateratet fra møtet 12.4.2019 er ikke journalført i kommunens postjournal, til tross for at det følger av forvaltningsloven § 11 d (2) en plikt til å nedtegne eller protokollere «nye opplysninger» eller «anførsler av betydning for avgjørelsen av saken». Dette, sammen med hensynet til etterprøvbarhet av saksbehandlingen i forvaltningen, tilsier at det gjelder en plikt til å føre referater under denne type møter som vi viser til. Bystyrerepresentant Siavash Mobasheri har etterlyst referatet i to henvendelser til byrådsavdelingen, uten at avdelingen så langt verken har utlevert det, eller bekrefter at det finnes.

På befaring i skolehagen 2.7.2019 med miljøbyråd Arild Hermstad (MDG) sa byråden rett ut, i flere vitners påhør, at konseptkonkurransen kom som et resultat av et ønske om å finne en tomt til Matkultursenterets drivhus, og at byrådsleder Raymond Johansen hadde lovet Viestad/Matkultursenteret å finne en løsning på problemet. En annen sentral AP-politiker på Rådhuset har også på spørsmål fra et partimedlem svart at konseptkonkurransen kom i stand fordi Matkultursenteret trengte et sted å plassere besøksdrivhuset de hadde fått penger til fra Sparebankstiftelsen. Partimedlemmet har informert klager om denne samtalen.

Et vesentlig moment som vi reagerte på allerede i *varselet* om konseptkonkurransen, var vektleggingen av *helårsdrift* (vedlegg 1, dok.1). Da vi påpekte at helårsdrift ikke var mulig i skolehagen og at dette kriteriet pekte direkte på Matkultursenterets besøksdrivhus/undervisningsbygg, ble raskt – og til skolehagelederens store forbauselse - en tilstøtende kommunal eiendom med et gammelt løkkehus (vedlegg 2: område D i områdebeskrivelsen – versjon 1) trukket inn i konkurransegrunnlaget. Denne eiendommen ble kort tid etter trukket ut av konkurransen, da det viste seg at leieboeren som bodde i huset ikke ønsket å flytte (vedlegg 2, områdebeskrivelsen - versjon 2). Intermetsoet illustrerer i hvor stor grad konseptkonkurransen fremstår som lite forberedt og gjennomtenkt. Ansatte i Bymiljøetaten har også fortalt at konseptkonkurransen var en bestilling «ovenfra» og ikke noe som var i samsvar med etatens planer.

En av de få andre aktørene som kunne ha deltatt i konseptkonkurransen er Hageselskapet Oslo. Regionleder Frøydis Hauge tok kontakt med Bymiljøetaten på telefon før fristens utløp og gjorde det klart at med en konkurranse lagt i sommerferien, ville det bli umulig for Hagelaget, som baserer seg på frivillighet, å delta med så korte tidsfrister og krav om mye skriftlig dokumentasjon. Hun stilte også spørsmål ved hvor kriteriet om *helårsdrift* kom fra, siden de fleste urbane dyrkere ville få problemer med å innfri dette. Kravet eller ønsket om helårsdrift ville dermed ekskludere de fleste potensielle tilbydere innenfor målgruppen som konkurransegrunnlaget omtaler. Hauge opplevde at kriteriene og rammene for konkurransen signaliserte at Bymiljøetaten egentlig ikke ønsket andre sterke søkere enn dem som allerede hadde en så godt som ferdig prosjektsøknad liggende klar i skrivebordsskuffen. Hauge har informert klager om denne samtalen med Bymiljøetaten.

I ettertid hevder innklagede at det kom to tilbud til konkurransen (vedlegg 4, dok.1). «Tilbud» nummer to fra Den Grønne Spiren kom flere uker etter søknadsfristen, og kan ikke anses som annet enn et innspill / kommentar til konkurransen. Det inneholdt ingen presisering verken av tilbud eller hvilke deler av de utlyste områdene som de eventuelt ville ha vært interessert i (vedlegg 3, dok.2), og denne aktøren har i samtale med klager bekreftet at henvendelsen ikke var en søknad, men kun en kommentar til konkurransen.

Innklagedes begrunnelse for konseptkonkurransen inneholdt en beskrivelse av eksisterende virksomhet på det aktuelle området (Geitmyra kommunale skolehage) som ikke samsvarer med de faktiske forhold og som underslår den store aktiviteten og de mange ulike brukerne – skoler, barnehager, organisasjoner og foreninger – som har virksomhet i skolehagen (vedlegg 6, dok.1).

En pussig side ved saken er at det fremstår som om Rådhuset og Bymiljøetaten har spilt på lag med Matkultursenteret i å skape et fortegnet bilde både av konflikten, den eksisterende aktiviteten i Geitmyra skolehage og hvem og hva Geitmyra Matkultursenter egentlig er.

Andreas Viestad fremstiller Matkultursenteret som en liten frivillig organisasjon, mens det i realiteten er en privat stiftelse som selger tjenester på kommersielle vilkår, med driftsinntekter på nær 9 millioner, ifølge deres årsrapport for 2018 (vedlegg 9, Dagsavisen: Viestads avisinnlegg + vedlegg 7.7).

Sett i ettertid fremstår det som om Bymiljøetaten, politikere og Byrådsavdelingene ikke tar det så nøye om forvaltningen opptrer uryddig og unnlater å følge regelverket i denne saken, fordi den begunstige part (Geitmyra Matkultursenter) representerer gode formål (grønne verdier, barn og unge, matlaging, helse, etc.). Selv når Matkultursenteret blir tatt i å formidle usannheter, virker det som om både forvaltningen, media, politikere og Sparebankstiftelsen velger å se gjennom fingrene med dette (vedlegg 9 - avisdebatt i Dagsavisen).

Svært mange dokumenter i saken har vært unntatt offentlighet, og det er fortsatt dokumenter vi ikke får innsyn i. Det er vanskelig å forstå hvorfor saken skulle være omgitt av så mye hemmelighetskremmeri dersom det ikke er noe man ønsker å holde skjult fordi det ikke tåler dagens lys. Til og med antall søkere til konseptkonkurransen ble unntatt offentlighet (vedlegg 6, dok.4).

Kritikere av konseptkonkurransen har hatt innlegg i Dagsavisen og Vårt Oslo, men det er påfallende i hvor stor grad kritiske spørsmål ikke har blitt besvart, verken fra forvaltning eller politikere. Ting som ville ha fått konsekvenser i andre saker, møtes med taushet fra politikere og forvaltning.

Et eksempel: Avisdebatten synliggjorde at Andreas Viestad har feilinformert om Matkultursenterets prosjekt ved å påstå å ha et samarbeid med Geitmyra kommunale skolehage, noe leder av den kommunale skolehagen, Tore Faller, har avvist som en bløff (vedlegg 9, Dagsavisen 5.12.2019).

Et annet eksempel: Når kommunen ikke uten videre kan gi tillatelse til etablering av besøksdrivhuset, velger Andreas Viestad å gi kommunen drivhuset i gave - uten heftelse for bruken. Imidlertid hadde ikke Viestad/Matkultursenteret anledning til å gi bort besøksdrivhuset i gave til kommunen uten å bryte gavekriteriene fra Sparebankstiftelsen. Dette fikk skolehageleder Tore Faller skriftlig bekreftelse fra gavesjef Sissel Karlsen om i epost datert 28.6.2017. Da kontrakten om overdragelse av besøksdrivhuset skulle undertegnes ett år senere, måtte Matkultursenteret innrømme at de allikevel ikke hadde anledning til å gi bort drivhuset i gave til kommunen. I en epost til Bymiljøetaten 29.5.2018 fremstiller daglig leder Eivind Løvdal det som om Sparebankstiftelsen har endret gavekriteriene, noe som virker svært usannsynlig på bakgrunn av eposten til skolehagelederen året før (vedlegg 10).

Det er også verdt å merke seg at det er en ubalanse i innflytelse og maktforhold: På den ene siden har man en profesjonell og ressurssterk aktør med flere ansatte (Geitmyra Matkultursenter), med en «kjendiskokk» som frontfigur, og med mye mediemakt (i 2018 hadde Matkultursenteret 189 saker i avis, TV og radio, ifølge årsrapporten deres). På den andre siden har man lokalmiljøet og frivillige aktører

<p>som ikke er like godt organisert, ledet av ukjente ildsjeler i lokalmiljøet og uten samme tilgang til politikere og media.</p> <p>Kort oppsummert: Vi mener at konseptkonkurransen på Geitmyra aldri var ment å være en reell konkurranse, og at den kun kom i stand for å skaffe kommunalt areal til en privat aktør. Kriteriene begunstiget den aktuelle aktøren, og rammene for konkurransen (tidsfrist, lagt i sommerferien), bidro til å gjøre det vanskelig for andre å delta.</p> <p>Vår mistanke er at Oslo Kommune forsøker å skjule hvordan ting henger sammen ved taushet og et hemmelighold man ikke skulle forvente i denne typen saker. Konseptkonkurransen har undergravet tilliten til forvaltningen og politiske prosesser.</p>	
<p>Dokumentasjon:</p> <p>Vedlegg 1: Kunngjøring Vedlegg 2: Konkurransesgrunnlag Vedlegg 3: Tilbud Vedlegg 4: Anskaffelsesprotokoll Vedlegg 5: Møtereferater Vedlegg 6: Skriftlig korrespondanse med innklagede Vedlegg 7: Annen skriftlig korrespondanse av betydning for klagen Vedlegg 8: Varslings sak til Oslo kommune Vedlegg 9: Avisdebatten i Dagsavisen, Vårt Oslo og Sagene Avis Vedlegg 10: SAKSGJENNOMGANG – MATKULTURSENTERETS DRIVHUS OG GEITMYRA KOMMUNALE SKOLEHAGE 2016-2020 Vedlegg 11: Dokumentasjon for innbetalt klagegebyr kr. 8.000</p>	<p><i>Legg ved (utdrag fra) alle de dokumentene som er relevante for KOFA å se når klagen skal behandles.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Vedleggene skal nummereres og navngis (eks. "vedlegg 1 – kunngjøring")</i> • <i>Ta inn en vedleggsliste/-oversikt</i> • <i>Send hvert vedlegg som én fil</i> • <i>Ikke del opp enkeltvedlegg</i> <p><i>Hvis du ikke har alle de relevante dokumentene, kan du be om at innklagede fremlegger det du mangler.</i></p>
<p>Andre vedlegg</p> <p>☒ Kvittring for betalt klagegebyr</p>	<p><i>Klagen tas ikke til behandling før klagegebyret er betalt.</i></p>
<p>Sted og dato</p> <p>Oslo 2.mars 2020</p>	